

Språkkartlegging i barnehagen

Kartleggingsverktøy til bruk av pedagoger i barnehagen

Alle med

Alder: 1-6 år

Observasjonsskjema som ser på sammenhengen mellom språk og sosial kompetanse. Utviklingsområder som observeres er lek, trivsel, språk, hverdagsaktiviteter, sansemotorisk utvikling og sosioemosjonell utvikling.

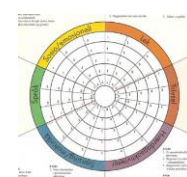
Skjemaet er ment å gi et helhetlig bilde av barnet og hva det mestrer på en oversiktlig måte, som foreldre, førskolelærere og fagfolk forstår. Det er utviklet på grunnlag av teori om sammenhengen mellom språklig og sosial kompetanse.

Materiellet består av et veiledningshefte og observasjonsskjema.

Bestilling: infovestforlag.no

Pris: Veiledningshefte kr. 350,- Observasjonsskjema (20 stk.) kr. 180,-.

Kartleggingsskjema finnes også digitalt og koster kr. 495,- eks. mva. pr. barnehage pr. år.

Askeladden, språkscreeningstest for førskolebarn

Alder: 2.6 – 6.11 år

Screeningtest utviklet for å oppdage barn som er språklig forsinket eller avvikende i forhold til barn på samme alder.

Testen består av ni deltester, som er objektbenevning, artikulasjon, fargekunnskap, setningskonstruksjon, funksjon – relasjon, taktil formoppfatning, visuelt - og auditiv korttidsminne og kategorisering.

Deltestenes poeng føres inn på et noteringsark og summeres. Resultatet gir en språkprofil som viser hvilket nivå barnet ligger på i sin utvikling.

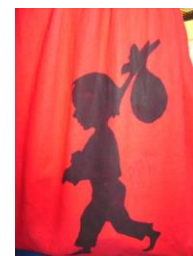
Det brukes konkreter i testsituasjonen.

Testen ble utarbeidet i 1994. Den er ikke revidert og er heller ikke mulig å bestille lenger, produsenten begrunner dette selv med at den ble for gammel.

Materiellet består av en håndbok, en pose med konkreter og registreringskjema.

Anslått gjennomføringstid er ca 30 minutter.

Bestilling: Ikke lenger mulig å bestille.

Samtaleguide om barnets morsmål

Alder: Alle

Samtaleguiden er ment brukt når pedagogen ser at et flerspråklig barns språkutvikling ikke er helt som forventet, og pedagogen har behov for mer kunnskap om barnets morsmålsutvikling. Guiden er tenkt brukt som et foreldreintervju og det er hovedsakelig to temaer man ønsker å få mer informasjon om:

- Barnets pedagogiske behov – hvordan barnehagen best mulig kan støtte og inspirere barn til å være språklige aktive
- Barnets samlede språkkompetanse og språkutvikling

Spørsmålene er gruppert i 5 temaer: Bakgrunn, aktivitet og kommunikasjon, tidlig utvikling, forståelsen av morsmålet og bruken av språket. Guiden har også en kolonne som beskriver intensjonen med noen av spørsmålene. Dette er gjort for å tydeliggjøre hvordan svaret kan brukes i en samlet vurdering.

Bestilling: Kan hentes på Udir sine nettsider:

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/ressurser/sprak/samtaleguide-om-barnets-morsmal.pdf>

Pris: Gratis

Bo Ege - Språklig Test I

Alder: 3-8 år

Språklig Test I er en enkel screeningundersøkelse der man undersøker et lite område innenfor barnets aktive ordforråd.

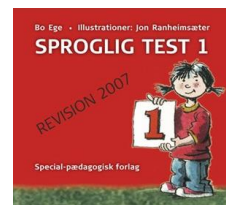
Materialet består av bildehefte med enkeltbilder, veiledning og skåringsskjema. Bildene vises barnet ett for ett og man stiller spørsmålet: «Hva er det?». Vurdering av svarene er rask og enkel. Svarene vurderes og grupperes i tre 3 grupper: overbegrep, normalbegrep og underbegrep, som gir hhv tre, to eller ett poeng. Overbegrep er den eksakte eller avanserte benevnelse av et bilde. Normalbegrep er den mest vanlige benevnelsen en kan vente av barn i 6 – 7 års alderen. Underbegrepet referer til den småbarnslige, beskrivende benevnelse som nøkkel og stikker.

Språklig Test 1 ble revidert i 2007.

Anslått gjennomføringstid er 5-10 minutter.

Bestilling: infovestforlag.no

Pris: Kr 585,-

Lær meg norsk før skolestart

Alder: 5-6 år

Språkpermen er et verktøy for kartlegging av flerspråklige barns språkutvikling på norsk. Verktøyet består av en god og grundig lærebok og et engangshefte med skjemaer. Heftet kalles Språkpermen. Boka beskriver både en metodikk og bruken av kartleggings-skjemaet/Språkpermen. Materiellet er utviklet på bakgrunn av en helhetsforståelse av hva det vil si å kunne bruke språket. Kartleggingen dekker områdene språkfunksjoner, samtale, lesestund, barnets fortellinger, lesing og skriving og morsmål. Personalet observerer og noterer i skjema. Samme hefte følger barnet over tid.

Språkpermen er revidert i henhold til kravene til kartleggingsverktøy for barnehager fra Kunnskapsdepartementets ekspertutvalg 2010/2011.

Bestilling: Ark.no, Tanum.no, Adlibris.com og andre.

Pris: Bok fra kr. 304,-, Språkpermen (skjemahefte) pakke à 10 stk fra kr. 128,- (NB her har vi funnet store prisforskjeller).

NYA SIT – Språklig Impressiv Test for barn

Alder: 3-7 år

Nya Sit er en grammatisk test som tester språkforståelsen til barna. Den er bygd opp som en historie om Per og Lisa som skal på besøk til mormor. Barna ser på 3 ulike bilder mens den voksne leser opp en tekst som bare passer til ett av bildene. Barna skal ta stilling til og velge svaralternativ A, B eller C ved å peke på riktig bilde. Barna trenger ikke uttrykke noe under selve testen.

Testen omfatter områdene substantiv, verb, adjektiv, adverb, pronomener, preposisjon, konjukturer, nektelser og regneord. Til sammen er det 46 oppgaver.

Testen er nå oversatt til norsk, så husk å bestille den norske utgaven!

Materiellet består av et bildehefte og testblankett.

Anslått gjennomføringstid er 10-15 minutter.

Bestilling: Infovestforlag.no, cdon.com, og andre.

Pris: fra kr. 1 600,- + testblankettene i pakke på 20 stk., fra kr. 325,-. (NB her har vi funnet store prisforskjeller).

Ord som groor

Alder: 3-6 år

Dette er et materiell som kartlegger barns begreper og overbegreper. Det ble utviklet av Lørenskog PPK i 2004, som en del av et større språkprosjekt. Materiellet er tilpasset Snakkepakken, slik at det skal være lett å følge opp kartleggingen med tiltak. Det fins også kopieringsmateriell til språkaktiviteter.

Materiellet består av en perm med hefte og kopieringsoriginaler.

Bestilling: Ved henvendelse til Lørenskogs PPK

Pris: Ikke fått oppgitt

SATS - Screening Av Toåringers Språk

Alder: 2 år

Tester tidlig språk og begrepsforståelse for toåringere.

Utviklet av Erna Horn og Bente Hagtvat ved Universitetet i Oslo og er i bruk ved mange helsestasjoner.

Materiellet består av en pose eller koffert med objekter, et veiledningshefte og utfyllingsskjema.

Barnet skal peke på eller navngi 10 objekter som normalt er kjent fra barnets hverdag. Objektene er bamse, seng, sko/sokk, kopp, dyne, tannbørste, bukse, skje, tallerken, potte/stol. Barnehagen kan selv skaffe de ulike objektene og samle de i en pose el.l.

SATS vurderer barnets evne til samspill og oppmerksomhet, i tillegg til språket.

Bestilling: Dersom man ønsker å bestille materiellet kan det f.eks gjøres her:

http://www.riktigeleker.no/skole-barnehage/produkter/sprakutvikling/sats-spraktest/sats-spraktest_p3294/ kr. 849,-. Scoringsarket bestilles hos: Astrid Dalin, tlf: 95 20 93 15, eller på

mail: astrid@dalinn.no. Pris håndbok kr. 190,-, kartleggings skjema kr. 4,- pr. stk, mor/far skjema kr. 3,- pr. stk (minimum bestilling 50 stk).

Språk 5-6

Alder: 5-6 år

Språk 5-6 er en screeningtest for språkvansker. Det er laget og utgitt av Bredtvet kompetansesenter (nå Statped). Materialet består av en manual og testark/skåringshefte.

Barnet testes i tre delprøver: Setningsminne, Ordspenn og Begreper. Deltesten Setningsminne undersøker barns evne til å gjenta setninger. Deltesten Ordspenn er ment å måle barnets fonologiske minne. Her blir barnet bedt om å gjenta de samme ordene i samme rekkefølge som testleder sier. Deltesten Begreper er en todelt oppgave som består av motsetninger og ordforklaring.

Kunnskapen en får gjennom screeningen hjelper en til å identifisere barn med en mulig språkvanske, og som kanskje bør utredes videre. Et nyttig supplement til utredningen kan være skjemaet ”20 spørsmål om språkferdigheter” (Ottem, 2009). Språk 6-16 er en tilsvarende test som brukes i skolen.

Anslått gjennomføringstid er 10-15 minutter.

Bestilling: Statped.no <http://www.statped.no/Laringsressurs/Fag/Sprak-og-tale/Sprak-5-6-screeningtest-for-sprakvansker/>

Pris: Manual kr. 190,- Testark (20 stk) kr 300,-

TRAS - Observasjon av språk i daglig samspill

Alder: 2-5 år

TRAS er et observasjonsverktøy der utfylling av observasjonssirkelen gir et visuelt bilde av barnets språkutvikling over tid.

Den første utgaven av TRAS kom i 2003. Denne er revidert og kom i ny versjon i 2011. TRAS består av en fagbok, lydbok, TRAS-observasjonsskjema, TRAS-skjema uten aldersinndeling og ideperm med tiltak.

Barns språkutvikling fra 0-2 år er godt beskrevet i fagboka, selv om denne alderen ikke dekkes i selve observasjonsskjemaet. Observasjonsskjemaet uten aldersmarkering er tenkt brukt til flerspråklige barn. Dette forutsetter god kjennskap til flerspråklig utvikling. Ideer til tiltak er omtalt både i fagboka og idepermen.

Både språkets innholdsside (språkforståelse og språklig bevissthet), forside (uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon) og bruksside (samspill, kommunikasjon og oppmerksomhet) observeres. Både barnets styrker og eventuelle svakheter i språkutviklingen dokumenteres.

Bestilling: infovestforlag.no

Pris: Fagbok kr. 400,-. Observasjonsskjemaer (20 stk) kr. 180,-. Tiltaksbok kr. 450,-.

Trondhjemsmateriellet - Kartleggingsprøve for minoritetsspråklige elever

Alder: 5-6 år (skolestartere)

Prøven er utarbeidet for å kartlegge minoritetsspråklige barns språkferdigheter i norsk ved skolestart. Det er tenkt som en veileder for å avgjøre om barnet har behov for særskilt opplæring i hht Opplæringslovens § 2-8 om rett til tilpasset norskopplæring i skolen. Den er utarbeidet ved Saupstad skole i Trondheim. Prøven omfatter muntlige og skriftlige ferdigheter som tale, kommunikasjon, skriving, lesing og lytting. Prøven oppsummeres i poeng og prosentandel av barnets passive og aktive ordforråd på norsk. I tillegg gis det et bilde av barnets kommunikative-, kognitive- og finmotoriske ferdigheter og modningsnivå.

Materiellet består av et lærerveiledningshefte og et elevhefte.

Gjennomføringen tar en del tid og bør normalt deles i to.

Bestilling: Lastes ned fra:

<https://www.trondheim.kommune.no/content/1117740638/Kartleggingsprover>

Pris: Gratis

Å by opp barnet til dans - «Danseskjema»

Alder: 1-6 år

«Danseskjema» er et normert observasjonsskjema som registrerer tidlig kommunikasjon og samspill hos barn. Det er utviklet av Bredtvet kompetansesenter og Davinas Barnehave i 2012. Materiellet egner seg særlig for de yngste barna.

Materiellet har fokus på barnets språklig engasjerbarhet og engasjement.

Danseskjema skiller seg fra andre kartleggingsverktøy ved at fokus skiftes fra barnet alene til barnet og den voksne felles språklige samhandlinger. Man leter ikke etter "feil" hos barnet, men ser etter hva den voksne må gjøre for å styrke spillet mellom seg selv og barnet. Skjema fylles ut av ansatte i barnehagen, gjerne også foreldre. Den voksne tar stilling til 20 utsagn som vurderes ut fra en skala på 1 til 5.

Anslått gjennomføringstid er noen få minutter.

Bestilling: Infovestforlag.no

Pris: Veiledningshefte kr. 400,- + scoringsark (20 stk) kr. 400,-.

Språklydsobservasjon

Alder: 3-7 år

En systematisk observasjon til bruk når man bekymrer seg for et barns uttalevansker. Kartleggingsmateriellet bygger på Mette Dalbys Språklydsobservasjon og er videreutviklet av Språksenter for barnehagene i Bærum.

Verktøyet er et enkelt bildemateriell til bruk i observasjon av hvor langt barnehagebarn er kommet i sin språklydsutvikling.

Materiellet består av bilder og et registreringskjema. Bildene

kan skrives ut og lamineres, eller settes i en perm. Eventuelt kan bildene brukes digitalt og presenteres for barnet via PC eller nettbrett.

Registreringsskjemaet til Språklydsobservasjon er delt i to deler. Omtrentlig forventet rekkefølge på lydene gjenspeiles i kartleggingsskjemaet. I del 1 kartlegges enkeltlyder, mens i del 2 kartlegges KJ/SKJ-lyder og konsonantsammensetninger.

Bestilling: spraksenteret@baerum.kommune.no

Pris: Gratis

Språksenter for barnehagene i Bærum
Sandvika, august 2017